

FRI-2G.104-1-HC-05

CHRONOMETRATION OF HEALTH CARE SPECIALISTS IN DEPARTMENT NEUROSURGERY OF UMBAL-RUSE AD¹⁵

Selime Sabrieva - senior nurse

UMBAL Rousse AD 2 Nezavisimost Str
Department of Neurosurgery
Phone.: 0887570784
E-mail: selime.sabrieva@hospitalruse.org

Chief Assist. Prof. Greta Koleva, PhD

Department of Health Care; Faculty of Public Health and Health Care
University of Ruse
Phone: 0882517173
E-mail: gkoleva@uni-ruse.bg

***Abstract:** Управлението на здравните грижи води до повишаване качеството на сестринските грижи, което от своя страна води до повишаване удовлетвореността на пациентите. Успехът на всяка промяна, зависи от умението да се осигури положително отношение и пряко участие на човешкия фактор в нея. От първостепенно значение е факта, че в редица страни с развити здравни системи е очевидно нарастването на интереса към ефикасността и ефективността на медицинската помощ. Мениджмънтът на времето е уникален процес със специфични черти и особености. Хронометражната методика за определяне необходимостта от персонал дава възможност за оптимално и рационално използване на човешките ресурси, както и за обективна оценка на натовареността му.*

***Keywords:** трудова заетост, хронометраж, специалисти по здравни грижи.*

***„Човек, който си позволява да загуби дори един час от времето си,
не е открил колко ценен е живота.“
Чарлз Дарвин***

ВЪВЕДЕНИЕ

Според Г.Грънчарова (2005), управлението на здравните грижи включва планиране и ефективно разпределение на специалистите по здравни грижи в съответното отделение и здравното заведение като цяло, а управлението на времето може да бъде дефинирано още като прилагане на основни мениджърски умения за планиране, организиране, насочване и контролиране на дейностите, извършвани от самия индивид.

Професията на медицинската сестра включва осигуряване на здравни грижи в системата на здравеопазването. Пациентите вече не са пасивни получатели на медицински услуги. Те изискват все повече по отношение на качеството на здравните грижи (Грънчарова, 2005). Отговорност на медицинската сестрата е да подпомага пациента по отношение на неговите ежедневни навици, както и да съдейства при осъществяване на дейности, които правят живота на пациента по-значим като социално общуване, обучение, поддържане на здравословен начин на живот (Борисов, Кирилов, 2005; Костадинова, 2011).

Тъй като времето е константна величина и не може само по себе си да бъде управлявано, основният фокус е насочен към управления на начина, по който човек използва времето (Драганова, 2012; Николова, 2011). Мениджмънтът на времето е уникален процес, защото ресурсът време има редица специфични черти и особености, които го отличават от другите ресурси на организацията (Борисов, 2005). Изучаването на бюджета на времето е често

¹⁵ Докладът е представен на пленарната сесия на 27 октомври 2016 с оригинално заглавие на български език: ХРОНОМЕТРАЖ НА СПЕЦИАЛИСТИТЕ ПО ЗДРАВНИ ГРИЖИ В ОТДЕЛЕНИЕ НЕВРОХИРУРГИЯ КЪМ УМБАЛ-РУСЕ АД

използвано във всяка сфера на обществения живот. Първите изследвания у нас са направени в средата на 60-те години от проф. Захари Стайков (Костадинова, 2011).

ИЗЛОЖЕНИЕ

Хронометражната методика за определяне на персонала дава възможност за оптимално и рационално използване на човешките ресурси, за обективна оценка на натовареността на персонала в различните отделения, за определяне на необходимия минимален брой персонал, който може да осигури качествени здравни грижи. Чрез хронометражното наблюдение се осъществява анализ на работния ден на медицинската сестра по дейности и определяне на средно работно време за всяка дейност, също така и за определяне на необходимия брой персонал за извършване на дейностите по осигуряване на качествено обслужване на пациентите.

За постигане на максимална ефективност и ефикасност на медицинската помощ е необходимо подобряване на нейното качество, чрез оптимизиране на организацията на трудовата заетост. За целта е проведен анализ на трудовата заетост, чрез хронометриране в Отделение Неврохирургия към УМБАЛ-Русе АД за периода 17.05.17г-20.05.2017г за I смяна от 07:30 до 13:30ч.

Цел на изследването е да постави оценка на организирането на трудовата заетост – планиране и оптимално, рационално, ефективно използване на човешките ресурси и ефективно управление на времето за качествени здравни грижи.

Хронометражното изследване на сестринските дейности и здравни грижи се извърши за I-ва работна смяна при 15 пациента (пълен капацитет на отделението), от които 5 пациента в тежко общо състояние. Медицинските сестри в тази смяна са 3. Изследването се осъществи в продължителност на три дни. Резултатите са осреднени стойности от картите за хронометражно изследване. Измерването се осъществи чрез регистриране на времето за всяка сестринска дейност. В хронометражното време се включва подготовката, извършването и регистрацията на съответната здравна грижа. Дейностите са отчетени в минути, а данните се вписани в хронометражна карта. За провеждане на хронометрирането се използва хронометър. Документацията свързана с изследването бе предварително подготвена, а участниците са дали своето съгласие за включване в изследването (Николова, 2011).

Чрез извършване анализ на резултатите се направи оценка на организацията на трудовата заетост. Резултатите от измерването са обобщени в таблица 1.

Резултати от хронометража показват, че 1080 мин. общо са необходими за /360 мин./ работна смяна на медицинска сестра. Това от своя страна отговаря на 3 медицински сестри необходими на I-ва смяна за качествено и прецизно обслужване и извършване на дейностите, свързани с пациентите на Отделение Неврохирургия към УМБАЛ Русе АД. От данните е видно, че най-много време се отделя за приемане и изписване на пациенти, както и комуникацията с тях (36%). Още точно толкова време е необходимо за извеждане на визитация и извършване на сутрешните манипулации (36%). Следващите хронометрирани дейности като извършване на превръзки, раздаване на храна, регистриране на разходвани лекарства и консуматив, както и заявяване и съдействие за провеждане на консулти и придружаване на пациенти за диагностични изследвания / до операция и обратно представлява 33% от времето. Оказва се, че за пациентите в тежко общо състояние, на първи режим (напълно зависими от грижи), е необходимо още, допълнително време за обслужване, тъй като грижите за тежко болни пациенти не са предвидени в настоящия хронометраж.

В Отделение Неврохирургия на УМБАЛ - Русе - АД е постигната добра ефективност и ефикасност на медицинската помощ по отношение на извършваните стандартни дейности и процедури. В момента на хронометрирането една медицинска сестра обгрижва петима болни. Всеки следващ болен за обгрижване увеличава вероятността за влошаване качеството на предоставените здравни грижи. Според приетата норма на Световния конгрес на Международния Сестрински Съвет в Тайпе през 2005г. една медицинска сестра трябва да обгрижва четирима болни (СРЗГРБ). Тогава на пациентите би се отделило максимално внимание и тяхното самочуствие би било по добро, а тяхното здраве в сигурни ръце.

Таблица 1. Хронометражно измерване на дейностите на медицинските сестри

№	ДЕЙНОСТ, ГРИЖА, МАНИПУЛАЦИЯ	ВРЕМЕ ЗА 1 ПАЦИЕНТ	ВРЕМЕ ЗА ВСИЧКИ ПАЦИЕНТИ
1.	Участие в сутрешен рапорт		10 мин.
2.	Подготовка за визитация		10 мин.
3.	Визитация		15 мин.
4.	Изпращане на образно изследване (скенер)	5мин.	5x5=25 мин.
5.	Извеждане на визитация	10 мин.	10x15=150 мин.
6.	Подготовка на превързочните за работа		5 мин.
7.	Сутрешни манипулации	10мин	10x15=150 мин.
8.	Заявяване и съдействие за провеждане на консулти с други специалисти	10 мин.	10x5=50 мин.
9.	Регистриране на лекарства и консуматив	5 мин.	5x15=75 мин.
10.	Придружаване на болни за диагностични изследвания, транспортиране за и от операционна зала	10 мин.	10x5=50 мин.
11.	Превръзки	15 мин.	15x5=75 мин.
12.	Раздаване на храна, хранене на тежко болен	15 мин.	15x5=75 мин.
13.	Раздаване на медикаменти – per os терапии	2 мин	2x15= 30мин
14.	Приемане, изписване и комуникация с пациенти	20мин	300 мин.
15.	Манипулации на новопостъпили пациенти	10мин	5x10=50мин
16.	Предаване на дежурство, рапорт		10 мин.
	Общо:	102 мин.	1080 мин.

Човешкия дух оказва огромно влияние на възможностите, а именно всеотдайността към постигането на големи цели, изгражда големи и силни хора (Воденичаров, 2010).

ИЗВОДИ

Дейностите по здравни грижи са изключително важна част от лечението. Сестринските грижи трябва да се концентрират върху, комуникация, съветване и координиране на здравни услуги, насърчаващи самопомощ, като в същото време продължават да осигуряват директни грижи, където са необходими. Пациентите имат нужда от подкрепа, разбиране, съчувствие и милосърдие, които представляват същността на професията „Медицинска сестра“.

Населението има все по-голяма нужда от здравни грижи, а работещите в сектора на по-справедливо и по-високо възнаграждение. Получава се дисбаланс в системата, който се поддържа от липсата на ефективен мениджмънт и липса на законодателни промени. В резултат на всичко казано по-горе пациентите са неудовлетворени от здравната ни система. Това важи и за работещите в сферата на здравеопазването.

REFERENCES

Borisov, V. i S. Kirilov, Menidzhmant na vremeto – aktualnost na edin zabraven resurs. – Zdraven menidzhmant, 2005, str. 37-39. (**Оригинално заглавие:** Борисов, В. и С. Кирилов, Мениджмънт на времето – актуалност на един забравен ресурс. – Здравен мениджмънт, 2005, с. 37-39.)

Draganova, M., Istoricheski aspekti na upravlението na vremeto. – Meditsinski pregled, 2012, str. 73-76. (**Оригинално заглавие:** Драганова, М., Исторически аспекти на управлението на времето, Медицински преглед, 2012, с. 73-76.)

Grancharova, G., Upravlenie na zdravnite grizhi, Pleven, Izdatelski tsentar na Meditsinski universitet, 2005, s. 254-257. (**Оригинално заглавие:** Грънчарова, Г., Управление на здравните грижи, Плевен, Издателски център на Медицински университет, 2005, с. 254-257.)

Kostadinova, T., Upravlenie na vremeto, Varna, Izdatelstvo STENO, 2011, s.79 (**Оригинално заглавие:** Костадинова, Т., Управление на времето, Варна, Издателство СТЕНО, 2011, с.79)

Nikolova, L., Natovarenost na sestrinskia personal v hirurgichnite kliniki na VMA – Sofia, Sestrinsko delo, 43, 2011, 1-2, 3-7. (**Оригинално заглавие:** Николова, Л., Натовареност на сестринския персонал в хирургичните клиники на ВМА – София, Сестринско дело, 43, 2011, 1-2, 3-7.)

Strategia za razvitie na zdravnite grizhi v R Bulgaria 2013 – 2020g., BAPZG, (**Оригинално заглавие:** Стратегия за развитие на здравните грижи в Р България 2013 – 2020г., БАПЗГ), <http://www.nursing-bg.com/str.html>

Vodenicharov, Ts., 10-te printsipa na medika i menidzhara – Sofia, Izdatelski tsentar Simelpres, 2010, s.131. (**Оригинално заглавие:** Воденичаров, Ц., 10-те принципа на медика и мениджъра, София, Издателски център Симелпрес, 2010, с. 131.)